वेद क्र.नं. ४

४८।व्या२८

संस्कृत- व्याकरण.

1634

निरुक्त उत्तरार्ध. अध्याय १३

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

नात्स्ये वृत्तमनुप्राप्य निरात्मज मध्येष महानात्मा त्रिविधो भवति सत्वं
रजस्तमइति सत्वं तु मध्ये विशुद्धं तिष्ठत्य भिनोरजस्तमसीइति कामद्वे
(1) षस्तमइत्य विज्ञानस्याविशुध्यतो भूयि तिं कुर्वतः क्षेत्रज्ञ पृथक्काय कल्प
ते प्रतिभाति लिंगो महानात्मा तस्यो लिंगो विद्याप्रकाशलिंगस्तमो
विनिश्चयलिंगऽ आकाशः ॥३॥ आकाशगुणः शब्द आकाशाद्वायुर्द्वि
गुणस्पर्शेन वायोर्ज्योतिस्त्रिगुणं रूपेण ज्योतिषश्चापश्च तुर्गुणा रसे
नाद्भ्यः पृथिवी पंचगुणा गंधेन पृथिव्या भूतग्रामस्थावरजंगमास्त्वेदेन
दहर्युगसहस्रं जागर्ति तस्यांते सुषुप्स्यन्नंगानि प्रत्याहरति भूतग्रा

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

निरु. मा:पृथिवीमपियंति रथिमप ऽ आपो ज्योतिषं ज्योतिर्वायुं वायुराकाशमा
॥२॥ काशोमनोमनो विद्यां विद्या महांतमात्मानं महानात्मा प्रतिभां प्रतिभा प्रकृतिं
सास्व पितियुगसहस्रं रात्रिस्तावेता वहोरात्राव जस्रं परिवर्त्तेते स कालस्तदेत
(2) दुद्दमेवतियुगसहस्रपर्यंतमहर्यद्ब्रह्मणो विदू रात्रिं युगसहस्रां तां तेहोरा
त्रविदोजनाऽइति॥ ४ ॥ पर्तेरवि तमभिमन्यते तुनवर्त्ततेस्रष्टा द्रष्टा विभक्ता
तिमात्रोहमिति गम्यते स मिथ्या दर्शनं इंपावर्के महाभूतेषु चिन्तोण्वाकाशा
द्वायोः प्राणश्चचक्षुश्च वक्तारं चेतेजसोद्भ्यः स्नेहः पृथिव्या मूर्त्तिः पार्थिवांस्त्व
ष्टो गुणान्विद्यात्त्रीन्मातृतस्त्रीन्पितृतः स्थिरस्त्रायुमज्जानः पितृतस्त्व
० ङ्मांसशोणितानि मातृतोन्नपानमि सप्तषष्ठो सोयं पुरुषः सर्वमयः सर्वज्ञा राम
॥२॥

(2A)

नो पि त्कृत ॥ ८ ॥ सयद्यनुरुध्यतेतद्रुवतियदिधर्मोनुरुध्यतेतद्देवो भ
वतियदिज्ञानमनुरुध्यतेतदस्मतो भवतियदिकाममनुरुध्यतेसंच्यव
तः इमांयोनिंसंदध्यात्तदिदमन्नमर्त्तश्लेष्मारेतसः संभवतिश्लेष्मणो
रसोरसाच्छोणितंशोणितान्मांसंमांसान्मेदोमेदस्तः स्नावास्नावोस्थी
न्यस्थिभ्योमज्जामज्जातोरेतस्तदयोनौरेतः सिक्तंपुरुषासंभ
वतिशुक्रातिरिक्तेपुमा भवतिशोणितातिरिके स्त्री भवतिद्वाभ्यांसमे
ननपुंसकोभवतिशुक्रभिन्नेनयमौभव तिशुक्रशोणितसंयोगान्मा
तापितृसंयोगाच्चेतत्कथमिदंशरीरंपरसंपद्यतेसौम्योभवत्येकरा
त्रोषितंकललंभवतिपंचरात्राद्बुद्बुदाः सप्तरात्रात्पेशी द्विःसप्तरात्रा

Joint property of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

नि० उ० दर्बुदः पंचविंशतिरात्रः स्वस्थितो घनो भवति मासमात्रात्कठिणो भवति द्वि
॥३॥ मासाभ्यंतरे शिरः संपद्यते मासत्रयेण ग्रीवाण्यादेशो मासचतुष्केण त्वगस्थ्यादे
शः पंचमे मासे नखरोमण्यादेशः षष्ठे मुखनासिकाक्षिश्रोत्रं च संभवति
(3) सप्तमे चलनसमर्थो भवत्यष्टमे [illegible] वस्यति नवमे सर्वांगसंपूर्णो भ
वति। मृतश्चाहं पुनर्जातो जातश्चाहं पुनर्मृतः॥ नानायोनिसहस्राणि म
योषितानियानि वै। आहारा विविधा भुक्ताः पीता नानाविधाः स्तनाः॥
मातरो विविधा दृष्टाः पितरः सुहृदस्तथा॥ अवाङ्मुखः पीड्यमानो जंतुश्चै
वसमन्वितः॥ सांख्ययोगं समभ्यस्येत्पुरुषं वा पंचविंशकम् इति राम
ततश्च दशमे मासे प्रजायते जातश्च वायुनास्पृष्टस्तदा स्मरति जन्ममर

(3A) पामंते चक्षुर्भ्याश्रुभं कर्मैत च्छरीरस्य प्रामाण्यं ॥ ॥ अष्टोत्तरं संधिश ६ ॥
तं सप्ताकपालं शिरः संपद्यते षोडशावपापलानि नव स्नायुशतानि सप्त
शतं पुरुषस्य मर्मणामर्धचतस्रो रोमाणि कोट्यो हृदयं ह्यष्टकपाला
निद्वादशकपालानि जिह्वा वर्षणो हस्तपर्णी ततोपस्थगुदपायौ न
मूत्रपुरीषं कस्मादाहारपानासि ... दनुप चितकर्मणा कर्मान्यं जाये
तेऽइतिनं विद्याकर्मणी सम्य... रभ्यति पूर्वप्रज्ञा च महस्स्नानतमासि
पि मग्नो जरामरणक्षुत्पिपासाशोकक्रोधलोभमोहमदभयमत्सरहर्ष
विषादेर्ष्यासूयात्मकैर्द्वंद्वैरभिभूयमानः सोस्मादार्जवं जवीभावा
नांतं निर्मुच्यु तेसोस्मापान्नंमहाभूमिकावच्छरीरं निमेषमात्रेः प्रक्रम्य

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

नि.उ० प्रकृतिरधिपरीत्यैतिजसंसारीरं कृत्वा कर्मणोनुरूपं फलमनुभूयतस्यसं
क्षयेपुनरस्मिंल्लोकं प्रतिपद्यते ॥७॥ अथयेहिंसामाश्रित्य विद्यामुत्सृ
॥६॥ ज्यमहत्तपस्तेपिरे चिरेणवेदोक्तानिवाकर्माणि कुर्वंतितेधूममभि
(५) संभवंति धूमाद्रात्रिं रात्रेरपक्षीयमाणपक्षमपक्षीयमाणपक्षाद्दक्षि
णायनंदक्षिणायनात्पितृलोकं पितृलोकाच्चंद्रमसंचंद्रमसोवायुंवायो
र्वृष्टिं वृष्टेरोषधयश्चेतद्भुत्वा तस्य तत्क्षयेपुनरेनमेवलोकं प्रतिपद्यते ॥
८॥ अथयेहिंसामुत्सृज्य विद्यामाश्रित्य महत्तपस्तेपिरे ज्ञानोक्तानि राम
वाकर्माणि कुर्वंतितेचिररभिसंभवंत्य र्चिषोहरह्न आपूर्यमाणपक्ष ॥६॥

(३a) मापूर्यमाणपक्षादुदगयनमुदगयनाद्देवलोकं देवलोकादादित्यमादित्याद्वै
द्युतं वैद्युतान्मानसं मानसः पुरुषो भूत्वा ब्रह्मलोकमभिसंभवंति तेन पुनरावर्तंते
शिष्टादंदशूका यत इदं न जानाति तस्मादिदं वेदितव्यमथाप्याह ॥१॥ न तं विदाथ य इमा जजा
नान्यद्युष्माकमंतरं बभूव ॥ नीहारेण प्रावृता जल्प्या चासुतृप उक्थशासश्चरंति ॥ न तं वि
द्यथाविदुषो यमेवं विद्वांसो वदंत्यक्षरं ब्रह्मणस्पतिमन्यद्युष्माकमंतरमन्यदेषामंत
रं बभूवेति नीहारेण प्रावृतास्तमसा जल्प्या चासुतृप उक्थशासः प्राणं स्वयं यत्पथगामिन
श्चरंत्यविद्वांसः क्षेत्रज्ञमनुप्रवदंत्यथाहो विद्वांसः क्षेत्रज्ञोऽनुकल्पते तेन स्य तपसा सह अप्रम
त्तमेत्यथामव्यो भवति तेन न संततमिच्छंते न स्वरवामिच्छेदेषा हि सर्वेषां श्रेष्ठः संजानाति भूतं

project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

नि० उ०
॥ ५ ॥
(5)

भवङ्कवि थदितिज्ञातो कस्मा ज्जायतेस्स्वरवा कस्मात्स्वरव्यते स महाभूतेष्विंद्रियैः घोरतेम हाभूता
निसेंद्रियाणिभ त्तयाकर्मकारयतीति तस्ययदापःम निष्ठाद्दीलमुपशामआत्मा ब्रह्मेतिस
ब्रह्मभूतोभवति साक्षिमात्रोव्यवतिष्ठते बंधो ज्ञानकृतोथात्मनोमहतः मथमंभूतनामधे
यान्यनुक्रमिष्यामः ॥१०॥ हंसः। घर्मः। यज्ञः। वेनः। मेघः। कृमिः। भूमिः। विभुः। प्रभुः। शंभुः। राभुः।
वधकर्मा। सोमः। भूतं। भुवनं। भविष्यत्। आपः। महत्। व्योम। यशः। महः। स्वर्णीकं। स्मृतीकं।
स्वतीकं। सतीकं। सतीनं। गहनं। गभीरं। गह्वरं। कं। अन्नं। हविः। सद्म। सदनं। ऋतं। योनिः।
ऋतस्ययोनिः। सत्यं। नीरं। हविः। रयिः। सत्। पूर्णं। सर्वं। अक्षितं। बर्हिः। नाम। सर्पिः। अपः। पवि
त्रं। अमृतं। इंदुः। हेम। स्वः। सर्गाः। शंबरं। अंबरं। वियत्। व्योम। बर्हिः। धन्व। अंतरिक्षं।
आकाशं। आपः। पृथिवी। भूः। स्वयंभूः। अध्वा। पुष्करं। सगरः। समुद्रः। तपः। तेजः। सिंधुः। अर्ण राम

॥५॥

(5A)

नः। नाभिः। रक्षः। ऊर्ध्वः। तत्र। यत्र। किं। ब्रह्म। वरेण्यं। हंसः। आत्मा। भवति। वर्धस्व। हुतं। यद्वा
हिष्वा। शरीराणि। अव्ययं। वसं कुरुते। यज्ञः। आत्मा। भवति। यदेनं तन्वते तथैनं महांतमात्मानं
नेता निस्सृतो न्येताश्च चोनुभवंति॥११॥ सोमः पवते जनिता मतीनां जनिता दिवो जनिता पृथि
व्याः। जनिताग्नेर्जनिता सूर्यस्य जनितेंद्रस्य जनितोत विष्णोः॥ सोमः पवते सोमः सूर्यः प्रसव
नाज्जनिता मतीनां प्रकाशकर्मणामादित्यरश्मीनां दिवो द्योतनकर्मणामादित्यरश्मीनां पृ
थिव्याः प्रथनकर्मणामादित्यरश्मीनामग्नेर्गतिकर्मणामादित्यरश्मीनां सूर्यस्य स्वीकरण
कर्मणामादित्यरश्मीनामिंद्रस्यैश्वर्यकर्मणामादित्यरश्मीनां विष्णोर्व्याप्तिकर्मणामादित्यर
श्मीनामित्यधिदैवतमथाध्यात्मं सोम आत्माप्येतस्मादेवेंद्रियाणां जनितेत्यर्थः। अपिवा सर्वा
भिर्विभूतिभिर्विभूततम आत्मेत्यात्मगतिमाचष्टे॥१२॥ ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्वि
प्राणां महिषो मृगाणां॥ श्येनो गृध्राणां स्वधितिर्वनानां सोमः पवित्रमत्येति रेभन्॥ ब्र

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

+ श्यायतेर्गतिकर्मणो गृध्र आदित्यो भवति

नि॰उ॰ ब्रह्मादेवानामित्येषहिब्रह्माभवतिदेवानांदेवनकर्मणामादित्यरश्मीनांपदवीःकवीनामित्येषहि
पदंवेत्तिकवीनांकवीयमानानामादित्यरश्मीनामृषिर्विप्राणामित्येषह्यृषणोभवतिविप्राणां
॥ ६ ॥ व्यापनकर्मणामादित्यरश्मीनांमहिषोमृगाणामित्येषहिमहान्भवतिमृगाणांमार्गणकर्मणा
मादित्यरश्मीनांश्येनोगृध्राणामितिश्येनआदित्योभवतिगृध्यतेःस्थानकर्मणो ~~स्वस्यकर्मेति~~
(6) यतएतस्मिंस्तिष्ठतिस्वधितिर्वनानामित्येषहिस्वयंकर्मादित्योभवतिवनानांवननकर्मणाम
मादित्यरश्मीनांसोमःपवित्रमत्येतिरेभन्नित्येषहिपवित्रंरश्मीनामत्येतिस्तूयमानएषएवैत
त्सर्वमक्षरमित्यधिदैवतमथाध्यात्मंब्रह्मादेवानामित्ययमपिब्रह्माभवतिदेवानांदेवनकर्म
णामिंद्रियाणांपदवीःकवीनामित्ययमपिपदंवेत्तिकवीनांकवीयमानानामिंद्रियाणामृषिर्वि ना
प्राणामि+त्ययमपिमहान्भवतिमृगाणांमार्गणकर्मणामिंद्रियाणांश्येनोगृध्रा राम्
णामितिश्येनऽआत्माभवतिश्यायतेर्ज्ञानकर्मणोगृध्राणींद्रियाणिगृध्य
+त्ययमप्यृषिणोभवतिविप्राणांव्यापनकर्मणामिंद्रियाणांमहिषोमृगाणामि २ ॥ ६ ॥

(6A)

तेऽर्गानिकर्मणो यतऽ एतस्मिं स्तिष्ठति स्त्वधि तिर्वनानामिसपमपि स्वयंक
र्मण्या स्मनि धत्तेवनानांवननकर्मण्ता मिंद्रियाणां सोमः पावित्रमस्येतिरे
भन्त्रियपयमपि पवित्रमिंद्रियाण्यस्येतिस्तूयमानोयपमेवितत्सर्वमत्तु
भवसात्समगतिमाचष्टे ॥३३॥ तिस्त्रोवाचऽ ईरयतिप्रव किंऽकर्त्तस्यऽधी
तिंब्रह्मणो मनीषां ॥ गावोयंति गोपतिं पृच्छमानाः सोमंयंतिमतयो
वावशानाः ॥ वह्निरादित्योभवतिसा तिस्त्रोवाचः प्रेरयत्यचो यजूंषि
सामान्यृतस्यादित्यस्य कर्माणि ब्रह्मणो मतान्येषऽ एवैतत्सर्वमक्षरमि
त्यधिदैवतमथाध्यात्मंवह्निरात्मा भवतिसाति स्त्रोवचऽ ईरयतिप्रेरयति
त्रिधामतिबुद्धिम नाम्तस्यात्मनः कर्माणि ब्रह्मणो मतान्ययपमेवैतत्सर्व

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

नै० उ० मत्तुभवस्यास्मग तिमाचष्टे ॥१८॥ सोमं गावो धेनवो वावशाना: सोमं विप्राम
॥७॥ तिभिः पृच्छमाना: ॥ सोमः सुतः पूयते अज्यमान: सोमे अर्कास्त्रिष्टुभ: संनवंते ॥
एत एव सोमं गावो धेनवो रश्मयो वा वश्यमाना: कामयमाना आदित्यं यं स्येवमेव
(७) सोमं विप्रा रश्मयो मतिभिः पृच्छमाना: कामयमानाऽआदित्यं यं स्येवमेव सोमः सु
तः पूयतेऽअज्यमानऽएतमेवार्का त्रिष्टुभश्च संनवंते लतऽएतस्मिन्नादि
त्यऽएकं भवंतीत्यधिदैवतमथाध्यात्मं यन्नऽएव सोमं गावो धेनवऽइंद्रिया
णि वावश्यमानानि कामयमानान्यात्मानं यं स्येवमेव सोमं विप्राऽइंद्रिया
णि मतिभिः पृच्छमानानि वमयमानान्यात्मानं मंस्येवमेव सोमः सुतः पू रात्म
यतेऽअज्यमानऽ इमम्मेवात्सा चत्वारऽस्तपयश्च संनवंतेनात्मन्येनस्मिन्न्ना ॥७॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(७अ)

म्नेनेकं भवंती स्यास्मगानिमाचष्टे ॥१८॥ अक्रान्त्समुद्रः प्रथमेविधर्मंज
नयन्प्रजाभुवनस्यराजा ॥ वृषापवित्रेऽअधिसानोऽअव्येबृहत्सोमोवा
वृधेस्वानोऽइंदुः ॥ अस्यक्रमीत्समुद्रऽआदिस्यः परमेव्यवनेवर्षकर्मणाजन
यन्प्रजाभुवनस्यराजासर्वस्यराजावृषापवित्रेऽअधिसानोऽअव्येबृहत्सो
मोवावृधेस्वानोऽइंदुरिस्यपिंदे [illegible] थाध्यास मस्यक्रमीत्समुद्रऽआ
स्यापरमेव्यवनेज्ञानकर्मणाजनयन्प्रजाभुवस्यराजासर्वस्यराज्ञावृ
षापवित्रेऽअधिसानोऽअव्येबृहत्सोमोवावृधेस्वानऽइंदुरिस्यास्मग
तिमाचष्टे ॥ १६ ॥ महत्तत्सोमोमहिषश्चकारापांयद्गर्भोवृणीतदेवान् ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

नि०उ० अद्ध्या दिंक्षेपवमानः ओजो जनयत्सूर्ये ज्यो ति रिंदुः ॥ महत्तो म्मो म हि

॥ ९ ॥ षश्च्च कारापां यद्गृभीवृणीतंदेवाना विपस्पमद्ध्या दिंदृपवमानः आजो ज

नयस्त्सूर्ये ज्योतिरिंदुः रास्यै दिः दुंदुराम्मा ॥ १७ ॥ विंधुंदद्राणं समनेबह

(४) नांयवानं संतंपलितो जगार ॥ देवस्य पश्य काव्यं म हित्वाद्या मम्मारस्म ह्यः

समान ॥ विधु विधमनशीलं दद्राणं २ दमनशीलं युवानं नंद्गमसंपलितं

आदिसो गिरतिस यो ग्रियतेसा दिवा समु दिने स विदैवत मथाव्या सं

विधुं विधमनशीलं दद्राणं दमनशीलं युवानं महांतंपलितः आसा गिरति

रात्रौ ग्रियतेरा त्रिः समुद्दिनेस्यास गतिम्नाचंष्टे ॥ १८ साकंजानां सह राष्ट्र

॥ ९ ॥

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(8A)

थम्नाहुरेकजं ऋषेयमाऽसषयोदेवजाऽ इनितैषामिष्टानि विहितानिधा
मशः स्थात्रेरजंने विकृतानि रूपशः॥ सहजानानां षण्णामृषिणाम्नादिस्वर
श्मयुस्तेषामिष्टानिवाकोतानिवाकोनावागतानि वामानानि ननानिवा
द्भिः सहस्रंमोदंतेयत्रैतानिसह[illegible]ऽसषीणानिज्योनीपितेभ्यः परऽआदि
सुस्तान्येतस्मिन्नेकंभवतीसाधिदेवलमथाध्यासंसहजातानां षण्णा
मिंद्रियाणामात्मास्तत्रम स्तेषामिष्टानिवाकोतानिवाकोनानिवागतानि
वामानानिवननानिवन्नेनसहस्रंमोदंतेयत्रैमानिसह्नऽसषीणानी
द्रियाण्येभ्यः परऽआसांतान्येतस्मिन्नेकंभवतीसासगतिमाचष्टे॥३२॥

यो।

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

ने०उ० स्त्रियः सतीस्तां ऽउमे पुंस ऽआहुः पश्यदक्षण्वान्न विचेतदंधः ॥
३ कविर्यः पुत्रः स ऽईमा चिकेत यस्ता विजानात्स पितुष्पितासत् ॥
स्त्रियः ऽ एवेत्तित्ताः दा दस्पर्शरूपरसाः गंधहारिण्य स्ताऽअमुं पुंशब्दे
(१) निरारैर्हाः प्राणऽइतिपश्यन्का षान्न विजानात्यंधः कवियः पुत्रः
सऽइमानोनो तियः सऽइमा जानाति स्ता पितुष्पितासादित्सा स्मगतिमा
चष्टे ॥२०॥ सप्ता र्धगर्भा भुवनस्यतो रेतो निष्ठ्ठ स्तिष्ठति प्रादिशा विष्व
र्मणि ॥ ते धीतिभिर्मनसा तेविपश्चतः परिभुवः परिभवंतिविश्वतः ॥ राम
स हैनानादिसरश्मीन्यमानसाते वि दिसो गिरति मध्यमस्पानोर्ध्वश्चा १

(9A)

ब्दोयलद एतस्मिंस्तिष्ठतितानिधीतिभिश्चमनसाचविपर्ययंति
परिभुवःपारिभवंतिसर्वाणिकर्माणिवर्षकर्मणस्यधिदेवतमथाध्यासं
सप्तेमानींद्रियाण्ययमात्मानिरतिमध्यस्थानोर्ध्वशब्दोयान्यस्मिंस्ति
ष्ठतितानिधीतिभिश्चमनसा नाविपर्ययंति परिभुवःपारिभवंतिसर्वा
णींद्रियाणि ता नकर्मणे सामगतिमाचरंते ॥२१॥ नविजानामियदिवे
दमस्मि निण्यः संनद्धो मनसा चरामि ॥ नहिविजानानाबुद्धिमतः पुत्रः परिखिद्य
तेयमाद्धिसोयमात्मा ॥२२॥ अपाङ् प्राङेति स्वधयागृभीतो मर्त्यो मर्त्येना
सयोनिः ॥ ताशश्वंताविषूचीनावियंतान्य १ न्यंचिक्युर्ननिचिक्युरन्यं ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

नै०उ० अपां चयति प्रां चयात्तिस्वधया गृभीतो मर्स्यऽआदित्सो मर्से न चंद्रमसा सह
॥१०॥ तौऽशश्चन्द्रा मिनो विश्वगा मिनो बहुगा मिनो नापश्यस्या दित्सं चंद्रमसा मित्सवि
देवतमथा व्यास्संमपां चयति पां चयातिस्वधया गृभी तो मर्स्ये ऽआ सामर्से
(१०) नेमनसा सहतौऽशश्चन्द्रा मिनो विश्वगा मिनो बहुगा मिनो ना पश्यत्सो सानं नमनंऽ
इत्सा स्मगतिमाचष्टे ॥२३॥ तदिदास भुवनेषु ज्येष्ठं यतो जज्ञऽ उग्रस्त्वेषनृम्णः ॥ स
द्यो जज्ञानो निरिणाति शत्रूननु यं विश्वे मदंत्यूमाः ॥ तद्भवति भूतेषु भुवनेषु ज्येष्ठमा
दित्संयतो जज्ञऽउग्रश्च त्वेषनृम्णो दीप्तिनृम्णः सद्यो जज्ञानो निरिणाति शत्रूनि
तिरिणाति प्रीतिकर्मा दीप्तिकर्मा वानुमदंतियं विश्वऽऊमाऽइत्साधिदैवतम राम

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the ...

(10A)

थाध्यासंतद्भवतिभ्रुतिशुभुवनेषुज्येष्ठमव्यक्तंतपो। जायतऽउग्रस्त्वेषनृम्णो
जाननृम्णः सद्यो जज्ञानो निरिणातिशत्रूनितिरिणातिः प्रीतिकर्मादी
प्तिकर्मावानुमदंतियंसर्वेऽऊमाऽऽइत्यासगतिमाचष्टे॥२५॥को
ऽअद्ययुंक्ते धुरिगाऽऋतस्यशमीवतोभामिनोदुर्हृणायून्॥आस
न्निषून्हृत्स्वसोमयो भूःय ऽएतांभृत्यांमृणाधसजीवात्॥कऽआदिसो
धुरिगायुंक्ते रऊमीत्कर्मवतोभानुमतोदुराधर्षानसून्यसुनवंतीषूनि
षुणवंतीि मयो भूनिसुखभूनियऽइमसंभृतवेदकथंसजीरवतीसऋषि
देवतमथाध्यासंकऽआसाधुरिगायुंक्तेऽइंद्रियाणिकर्मवतोभानु

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com